

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 26/2021. (VIII. 11.) AB HATÁROZATA

a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló bírói kezdeményezés elutasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa jogszabály alaptörvény-ellenességének megállapítására irányuló bírói kezdeményezés tárgyában meghozta a következő

h a t á r o z a t o t:

1. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt elutasítja.

2. Az Alkotmánybíróság a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló indítványt visszautasítja.

Az Alkotmánybíróság elrendeli e határozatának közzétételét a Magyar Közlönyben.

I n d o k o l á s

I.

- [1] A Fővárosi Törvényszék tanácsa (a továbbiakban: indítványozó) az előtte 7.B.254/2020. szám alatt folyamatban lévő büntetőeljárást felfüggesztette, és egyidejűleg az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 25. § (1) bekezdése alapján bírói kezdeményezéssel fordult az Alkotmánybírósághoz a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 503. § (2) bekezdése, 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítása és megsemmisítése iránt. Az indítványozó az alaptörvény-ellenességet az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (1)–(3) bekezdései alapján tartotta megállapíthatónak.
- [2] A konkrét ügy előzményeit érintően az indítványozó előadta, hogy a Központi Nyomozó Főügyészség a KÜO.476/2018. számú, 2020. május 25. napján a bírósághoz benyújtott vádiratában hat terheltet vádolt meg többrendbeli vesztegetést színelve és üzletszerűen elkövetett befolyással üzérkedés büntetével, hivatali vesztegetés büntetével, befolyással üzérkedés büntetével és befolyás vásárlásának büntetével.
- [3] A vádirati tényállás alkotmányjogi panasz szempontjából releváns III/l. pontja szerint a III. rendű vádlott 2016-ban közölte a VI. rendű vádlottal, hogy ismerőse, a későbbi I. rendű vádlott politikai kapcsolatain keresztül el tudja intézni, hogy vegyék előre egy Budapest XI. kerületi önkormányzati ingatlan bérletének pályázata során. Ennek fejében 100 000 forintot kért, amit a VI. rendű vádlott ki is fizetett a III. rendű vádlottnak. A III. rendű vádlott elküldte az I. rendű vádlottól korábban kapott lakásigénylési nyomtatványokat a VI. rendű vádlottnak, azonban a pénzt nem továbbította az I. rendű vádlottnak, hanem magára költötte. Az ügyészség ezen vádpont vonatkozásában a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 299. § (1) bekezdésébe ütköző befolyással üzérkedés büntette miatt emelt vádat a III. rendű vádlottal szemben, és a Btk. 298. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző befolyás vásárlásának büntette miatt a VI. rendű vádlottal szemben. Az indítvány utal rá, hogy a III. rendű vádlott további vádpontokban is érintett.

- [4] A Fővárosi Törvényszék 2020. november 18. és 2021. január 22. napján előkészítő ülést tartott az ügyben, amelyen nyilatkoztatta a vádlottakat a beismerés tárgyában. A VI. rendű vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségét a vádirattal egyezően beismerte, lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, ezzel egyidejűleg terhelően nyilatkozott a III. rendű vádlotról, akinek a pénzt átadta. A III. rendű vádlott a bűnösségét nem ismerte el, védekezéséül annyit terjesztett elő, hogy a pénzt valóban átvette a VI. rendű vádlottól, de ezt nem befolyás érvényesítése érdekében.
- [5] A bíróság az előkészítő ülésen úgy ítélte meg, hogy a Be. támadott rendelkezéseinek az alkalmazása, figyelemmel a beismerő vádlott és a nem beismerő vádlott bűncselekményei egymással való szoros összefüggésére, az Alaptörvény felhívott cikkeinek a megsértéséhez vezetne. Az indítványozó kifejezetten hivatkozott arra, hogy az alapvető jogok összeütközését értelmezés útján, az Alaptörvény 28. cikkének az alkalmazásával nem tudja feloldani.
- [6] Az indítványozó kifejtette, hogy a Be. nem tesz különbséget a bűnösség beismerésének elfogadhatósága tekintetében a között, hogy egy vagy több vádlott szerepel az ügyben, és aszerint sem, hogy utóbbi esetben az egyes vádlottak ellen ugyanazon bűncselekmény különböző, de anyagi jogilag egymáshoz szorosan kapcsolódó elkövetési magatartásai miatt folyik-e az eljárás. Ha a törvényi feltételek fennállnak, a bíróság a bűnösség beismerését elfogadja, míg a feltételek hiányában az elfogadást megtagadja. A feltételek vizsgálatát a bíróságnak vádlottanként külön-külön kell elvégeznie. Ezen vizsgálat keretében a beismerő vallomással érintett bűncselekmények tekintetében kizárólag a vádirati tényállás megalapozottságára vonatkozó, és a bűnösség kérdését nem érintő bizonyítás lefolytatásának lehet helye. A Be. alapján kifejezetten lehetőség van továbbá arra, hogy a bíróság egyes vádlottakkal szemben beismerésük alapján, akár az ügy elkülönítésével, akár anélkül, nyomban ítéletet hozzon, miközben más vádlottakkal szemben tárgyalást tartson, a bizonyítási eljárást lefolytassa, és ezt követően ítélkezzen.
- [7] A bűnösség beismerése elfogadásának a feltételeit a Be. 504. § (2) bekezdése sorolja fel. Az indítványozó kifejezetten utalt rá, hogy azok között nem szerepel olyan feltétel, amely azzal lenne összefüggésben, hogy az eljárásban más vádlottak a beismerő vádlott nyilatkozatával ellentétes védekezést terjesztenek elő. Kifejtette továbbá, hogy az egységes bírói gyakorlat értelmében a beismerés elfogadása nem tagadható meg pusztán amiatt, mert vannak olyan bizonyítékok is (például más terhelt vallomása), amelyek nem csengenek egybe a beismeréssel. Egyetlen kivétel: ha a rendelkezésre álló bizonyítékok teljes egészében ellentmondanak a beismerésnek. A bírói gyakorlat viszonylag egységes továbbá abban a kérdésben is, hogy nem lehet a többvádlottas ügyekben a beismerés elfogadását pusztán amiatt megtagadni, mert egyes vádlottak tagadásban vannak. A beismerés elfogadása ezen felül nem függhet pertaktikai megfontolásoktól sem.
- [8] A konkrét ügyben vád tárgyává tett befolyással üzérkedés és befolyás vásárlása esetében a bíróság a befolyást vásárló beismerésének elfogadásával – amikor tényként fogadja el, hogy a vádlott azért adott át pénzt a társának, hogy az a befolyását jogtalan módon érvényesítse – szükségszerűen véleményt mond egyúttal a befolyással üzérkedésről is, hiszen az egy mozzanatú cselekmény két elkövetési oldaláról beszélünk.
- [9] A bíróság a beismerő vádlottal szemben – akár elkülönítést követően, akár anélkül – az előkészítő ülésen nyomban ítéletet hozhat, miközben a beismeréssel nem érintett vádlottak tekintetében az eljárást folytatja. Kizáró rendelkezés hiányában pedig ugyanazon bírói tanács jár el a tárgyalási szakban, folytatja le a bizonyítást és hoz ítéletet, aki az előkészítő ülésen már megnyilvánult a rendelkezésre álló bizonyítékok tekintetében, hiszen úgy értékelte, hogy azok alátámasztják a beismerő vádlott esetében a bűnösség kimondását. Így a beismerés elfogadásakor a védekező vádlottal szemben a bíró úgy folytatja az eljárást, hogy a bűnösség tekintetében a másik vádlott felelősségéről előzetesen már döntött.
- [10] Az indítványozó szerint a beismerés elfogadásának vizsgálata a beszerzett bizonyítékok vizsgálatára is kiterjed anélkül, hogy a bíróság ellentétes bizonyítékokat ütköztetne, az esetleges ellentmondásokat feloldaná. Álláspontja szerint e tekintetben az előkészítő ülésen folytatott bizonyítékértékelés jellegében a nyomozási bíró tevékenységéhez áll közel, aki a Be. 276. § (1) bekezdés a) pontja szerinti megalapozott gyanút vizsgálja, mint a kényszerintézkedés általános feltételét.
- [11] A bíróság az indítvány okfejtése értelmében kétféle döntést hozhat. Az egyik, hogy a beismerés elfogadását a védekező vádlott társra figyelemmel megtagadja, ez azonban sértené a beismerő vádlott vonatkozásában az észszerű időn belüli elbíráláshoz való jogot és közvetve a jobbiztonság elvét is. A másik, hogy a beismerést elfogadja, ez esetben viszont a bűncselekmények szoros anyagi jogi összefüggése miatt a védekező vádlott pártatlan bíróhoz való joga és az ártatlanság vélelme szenvedne sérelmet.

- [12] Az indítványozó rámutatott, hogy a tárgyalás előkészítése a büntetőeljárás önálló szakasza, amelynek egyrészt jól körülhatárolható kezdete és vége van (a vádirat benyújtásától a tárgyalás kitűzéséig), másrészt az egyes vádlottak vonatkozásában önálló lehetséges kimenetellel rendelkezik, hiszen amennyiben egy vádlott beismeri a bűnösségét, és lemond a tárgyaláshoz való jogáról, vele szemben ügydöntő határozat születhet. Az előkészítő eljárás elkülönül abban a tekintetben is, hogy a bíróság csak tárgyaláson vehet fel bizonyítást, az előkészítő ülésen a büntetőjogi főkérdésben bizonyítás nem történik. Kiemelte továbbá az indítványozó, hogy a beismerő vádlottat csak az előkészítő ülésen illeti meg a Be. 565. § (2) bekezdése által biztosított védelem, amely szerint a bíróság nem szabhat ki súlyosabb büntetést, illetve nem alkalmazhat súlyosabb intézkedést az előkészítő ülésen, mint amelyet az ügyési indítvány tartalmaz.
- [13] A Be. által szabályozott tárgyalás előkészítése az indítványozó megítélése szerint nagy fokban hasonlít az 1896-os bűnvádi perrendtartás XV. fejezetében szabályozott vádtanácsi eljáráshoz.
- [14] Az Alkotmánybíróság gyakorlatának – különösen a 34/2013. (XI. 22.) AB határozat (a továbbiakban: Abh1.), a 36/2013. (XII. 5.) AB határozat, a 21/2016. (XI. 30.) AB határozat (a továbbiakban: Abh2.) megállapításainak – és a pártatlanság követelménye alkotmányos tartalmának, valamint az Emberi Jogok Európai Bírósága (a továbbiakban: EJB) gyakorlatának és az Emberi Jogok Európai Egyezménye (a továbbiakban: EJE) 6. Cikke tartalmának az értelmezésével az indítványozó arra következtetésre jutott, hogy az eljáró bírónak tartózkodnia kell az olyan megnyilvánulástól és magatartástól, amelyből pártatlanságának a hiányára lehet következtetni, és attól is, hogy az eljárás résztvevőiben a pártatlanságát érintő észszerű kételyt ébresszen. A Be.-nek a bíró kizárására vonatkozó szabályait részletesen ismertetve az indítványozó ezért kifogásolta, hogy nincs olyan rendelkezés, amely szerint az előkészítő ülésen a bűnösség kérdésében egyes vádlottakról döntést hozó bíró a további eljárásból – azaz a tárgyalási szakból – ki lenne zárva.
- [15] Az indítványozó az előtte folyamatban lévő ügyben a hatályos Be. rendelkezéseit mindezen követelményekkel összevetve az alábbi eredményre jutott. Azon többvádlottas büntető ügyekben, ahol a vádlottak cselekvőisége szorosan összefügg, és az elkövetési magatartás egymást kiegészíti, sérül a pártatlan bírósághoz való alapvető jog, ha a bírói tanács az előkészítő ülésen az ügy iratai alapján a vádlott beismerését elfogadja, majd ezt követően ugyanazon bírói tanács folytatja a tárgyalást a bűnösségét el nem ismerő vádlottak vonatkozásában, amelyben a bizonyítás körét ugyanazon ügyiratok képezik.

II.

- [16] 1. Az Alaptörvény indítvánnyal érintett rendelkezései:

„B) cikk (1) Magyarország független, demokratikus jogállam.”

„XXVIII. cikk (1) Mindenkinek joga van ahhoz, hogy az ellene emelt bármely vádat vagy valamely perben a jogait és kötelezettségeit törvény által felállított, független és pártatlan bíróság tisztességes és nyilvános tárgyaláson, ésszerű határidőn belül bírálja el.

(2) Senki nem tekinthető bűnösnek mindaddig, amíg büntetőjogi felelősségét a bíróság jogerős határozata nem állapította meg.

(3) A büntetőeljárás alá vont személynek az eljárás minden szakaszában joga van a védelemhez. A védő nem vonható felelősségre a védelem ellátása során kifejtett véleménye miatt.”

- [17] 2. A Be. indítvánnyal érintett rendelkezései:

„503. § (2) Ha az eljárás több vádlott ellen folyik és az elkülönítés egyéb feltételei fennállnak, a bíróság az ítélet kihirdetése érdekében az előtte folyamatban lévő ügyeket a bűnösségét beismerő vádlott tekintetében elkülönítheti.”

„504. § (1) Ha a vádlott a bűnösségét beismeri, és a beismeréssel érintett körben a tárgyaláshoz való jogáról lemond, a bíróság e tény, az eljárás ügyiratai, valamint a vádlott kihallgatása alapján vizsgálja meg, hogy a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát elfogadja-e. A vádlott kihallgatása – az előkészítő ülés jellegére figyelemmel – a (2) bekezdésben meghatározott feltételek vizsgálatára irányul.

- (2) A bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a feltételei a következők:
- a vádlott e nyilatkozatának természetét és elfogadásának következményeit megértette,
  - a vádlott beszámítási képessége és beismerésének önkéntessége iránt észszerű kétely nem mutatkozik,
  - a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozata egyértelmű és azt az eljárás ügyiratai alátámasztják.
- (3) Ha a (2) bekezdésben meghatározott feltételek fennállnak, a bíróság a vádlott bűnösséget beismerő nyilatkozatát végzésével elfogadja. E végzés ellen nincs helye fellebbezésnek.
- (4) Ha a bíróság nem látja akadályát az ügy előkészítő ülésen való elintézésének, a vádlottat a büntetéskiszabási körülményekre is kihallgatja.
- (5) A vádlott kihallgatását követően az ügyész, ezután a védő felszólalhat.
- (6) A bíróság az ítéletét az előkészítő ülésen is meghozhatja.”

„505. § (4) Ha a tárgyalás megtartásának nincs akadálya, a bíróság a tárgyalást nyomban megtarthatja.”

III.

- [18] 1. Az Alkotmánybíróság mindenekelőtt hangsúlyozza, hogy a hatáskörébe tartozó ügyeket az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés a)–g) pontjai sorolják fel. Az Alkotmánybíróság – az Alaptörvény 24. cikk (1) bekezdésének megfelelően – az Alaptörvény védelmének legfőbb szerveként alkotmányos kötelezettségeit hatáskörei gyakorlása folytán teljesíti [3136/2013. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [7]]. Ennek során nemcsak az eljárásait kezdeményező indítványok jogalapját köteles vizsgálni, de nem mellőzheti annak vizsgálatát sem, hogy az egyes indítványok formája és tartalma megfelel-e az Alaptörvényben szabályozott típuskényszernek, továbbá a törvényi feltételeknek [3058/2015. (III. 1.) AB végzés, Indokolás [9]].
- [19] Az Alkotmánybíróság ezért elsőként azt vizsgálta, hogy a bírói indítvány megfelel-e az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdésében, valamint az Abtv. 25. §-ában, 51. §-ában, 52. § (1) bekezdésében, 52. § (1b) bekezdés a)–f) pontjában, továbbá az 52. § (4)–(6) bekezdésében foglaltakból következő formai és tartalmi követelményeknek.
- [20] 2. Az adott eljárásban az indítványozó az Abtv. 25. § (1) bekezdésére alapította a kérelmét, amely a Be. 503. § (2) bekezdése, 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányult. Az Alkotmánybíróság erre is figyelemmel vizsgálta, hogy az indítvány a határozott kérelem feltételeinek [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a)–f) pont] megfelel-e.
- [21] Az indítványozó megjelölte azt a törvényi rendelkezést [Abtv. 25. § (1) bekezdés], amely megállapítja az Alkotmánybíróság hatáskörét az indítvány elbírálására [Abtv. 52. § (1b) bekezdés a) pont]. Az indítványozó előadta az eljárás megindításának indokait [Abtv. 52. § (1b) bekezdés b) pont]. Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság által vizsgálandó jogszabályi rendelkezéseket [Abtv. 52. § (1b) bekezdés c) pont], és az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseit [B) cikk (1) bekezdés és XXVIII. cikk (1)–(3) bekezdés] [Abtv. 52. § (1b) bekezdés d) pont].
- [22] Az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja értelmében az indítványnak indokolást kell tartalmaznia arra nézve, hogy a sérelmezett jogszabályi rendelkezés miért ellentétes az Alaptörvény megjelölt rendelkezésével. Ennek a feltételnek az indítvány csak részben felel meg. Alkotmányjogilag értékelhető indokolást ugyanis az indítvány az Alaptörvény felhívott rendelkezései közül csak a XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített tisztességes eljárás-hoz való jog egyik részjogosítványa, a pártatlanság követelményének a megsértésére vonatkozóan tartalmaz. Az indítványozói indokolás továbbá a sérülni vélt jogszabályi rendelkezések köréből nem valamennyi, hanem csupán a Be. 503. § (2) bekezdése Alaptörvénnyel való összhangjának a vizsgálatára alkalmas. A sérelmezett rendelkezések közül ugyanis ez az egyetlen, amely a bíróság eljárására többvádlottas ügyben iránymutatást tartalmaz. Így nem felelnek meg a határozott kérelem követelményének az indítvány azon elemei, amelyek a Be. 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességét, sem azok, amelyek az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (2)–(3) bekezdései megsértését kifogásolták. Így ezeket az Alkotmánybíróság érdemben nem vizsgálhatta [Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pont].
- [23] Az Alkotmánybíróság megállapította azt is, hogy az indítvány kifejezett kérelmet tartalmaz az Alkotmánybíróság döntésének tartalmára [Abtv. 52. § (1b) bekezdés f) pont]. Az indítvány az Abtv. 41. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a Be. 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítására és megsemmisítésére irányul.

- [24] 3. Az Abtv. 25. § (1) bekezdése értelmében az egyedi normakontroll eljárásnak további két – egymással összefüggő – feltétele, hogy a bírói kezdeményezés ténybeli alapja a bíró előtt folyamatban lévő egyedi ügy legyen, és a kezdeményezésnek ebben az ügyben alkalmazandó jogszabály vizsgálatára kell irányulnia {3112/2014. (IV. 17.) AB végzés, Indokolás [3]; 3058/2015. (III. 31.) AB végzés, Indokolás [22]}. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében ugyanis a bírói kezdeményezés mint normakontroll egyedi vagy konkrét jellege az absztrakt utólagos normakontrollhoz képest annyiban szűkebb, hogy az indítványozó bíró csak az ügyben alkalmazott jogszabályt támadhatja meg, és részletesen meg kell indokolnia, hogy az adott ügyben valóban szükséges alkalmaznia a támadott jogi normát. Csak ezzel biztosítható ugyanis a kezdeményezés egyedi – konkrét – normakontroll jellege.
- [25] A konkrét indítványt érintően az indítványozó kifejtette, hogy az alapul szolgáló büntetőeljárásban 2020. november 18. és 2021. január 22. napján előkészítő ülést tartott, amelyen nyilatkoztatta a vádlottakat a beismerés tárgyában. A VI. rendű vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségét a vádirattal egyezően beismerte, lemondott a tárgyaláshoz való jogáról, ezzel egyidejűleg terhelően nyilatkozott a III. rendű vádlottról, akinek a pénzt átadta. A III. rendű vádlott a bűnösségét nem ismerte el, védekezésként annyit terjesztett elő, hogy a pénzt valóban átvette a VI. rendű vádlottól, de ezt nem befolyás érvényesítése érdekében. Mindezek után az indítványozó bíróságnak döntenie kellett arról, hogy – az ügyész és a védő indítványának megfelelően – helye van-e a VI. rendű vádlott beismerése elfogadásának és bűnösséget megállapító ítélet meghozatalának, majd azt követően egyéb vádlottak ügyében az indítványozó bíróság az eljárást folytathatja-e.
- [26] A fentiek alapján megállapította az Alkotmánybíróság, hogy a támadott rendelkezés az indítványozó előtt folyamatban lévő konkrét eljárásban alkalmazandó norma, így helye van az érdemi alkotmányossági vizsgálatnak.
- [27] 4. A fentiekre figyelemmel az Alkotmánybíróság a Be. 503. § (2) bekezdése alkotmányossági vizsgálatát az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése tekintetében folytathatta le.

IV.

- [28] 1. Az indítványozó szerint a Be. 503. § (2) bekezdésében rögzített szabály sérti az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz való jog egyik részjogosítványát, a pártatlan bírósági eljáráshoz fűződő alkotmányos jogot.
- [29] A támadott jogszabályi rendelkezés értelmében olyan esetben, ha az eljárás több terhelt ellen folyik, akik közül egy vagy több vádlott a bűnösségét beismeri, és az elkülönítés egyéb feltételei fennállnak, a bíróság az ítélet kihirdetése érdekében az előtte folyamatban lévő ügyeket a bűnösségét beismerő vádlott tekintetében elkülönítheti. A kifogásolt rendelkezés alapján ugyanakkor a bíróság számára csupán lehetőség a bűnösséget beismerő vádlott tekintetében az elkülönítés, de nem kötelezettség. Ezért a bíróság dönthet úgy is, hogy az eljárást az ügyek elkülönítése nélkül tovább folytatja, és a bűnösségét be nem ismerő terhelt(ek) vonatkozásában tárgyalást tart, a bizonyítási eljárást lefolytatja, majd a büntetőjogi felelősségről és az alkalmazandó jogkövetkezményekről ítélettel határoz. Az indítványozó álláspontja szerint azonban a bíróság azáltal, hogy a bűnösséget beismerő vádlott ügyében eljár és döntést hoz, alkalmatlanná válik arra, hogy az eljárás folytatásakor az egyéb vádlott(ak) cselekményéről előítéletektől és elfogultságtól mentesen, azaz pártatlanul ítélezzék. Az indítványozó következtetése szerint ezért a Be. 503. § (2) bekezdése az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlan bírósági eljáráshoz fűződő jog alaptörvény-ellenes korlátozását valósítja meg.
- [30] Az állított jogsérelem vizsgálata során az Alkotmánybíróság figyelembe vette a pártatlan bírósághoz való jog mint a tisztességes eljáráshoz való jog részjogosítványa alkotmányos tartalmát érintően a korábbi határozataiban tett megállapításokat.
- [31] 2. Az Alkotmánybíróság a tisztességes eljáráshoz való jog lényegéről kialakított álláspontját elvi jelentőséggel a 6/1998. (III. 11.) AB határozatában foglalta össze. Az Alkotmánybíróság ezen megállapításokat a tisztességes eljáráshoz való jog alkotmányos tartalmának meghatározásában ma is irányadónak tartja {7/2013. (III. 1.) AB határozat, Indokolás [24]; 8/2015. (IV. 17.) AB határozat, Indokolás [57]}.
- [32] 2.1. Az Alkotmánybíróság következetes gyakorlata értelmében az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésének értelmezésével nevesíthetők a tisztességes eljáráshoz való jog tartalmát kitöltő ún. részjogosítványok. Ezek

- különösen: a bírósághoz fordulás joga, a tárgyalás igazságossága (ami nem garantálja a döntés igazságosságát), a tárgyalás nyilvánosságának és a bírói döntés nyilvános kihirdetésének a követelménye, a törvény által létrehozott bíróság, a bírói függetlenség és pártatlanság kívánalma, továbbá az észszerű időn belüli elbírálás. A szabály *de facto* nem rögzíti, de az Alkotmánybíróság értelmezése szerint része a tisztességes eljárásnak az is, hogy az eljárásban biztosítva legyen a fegyverek egyenlősége {22/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [49]}.
- [33] Az Alkotmánybíróság kiemeli, hogy az egyes részjogosítványokból fakadó garanciákat mindig az adott eljárásfajta keretein belül vizsgálja. Az Alkotmánybíróság jellemzően az adott eljárás egészének a figyelembevételével értékeli, hogy az eljárás tisztességes volt-e. Az alkotmányossági vizsgálat során ugyanakkor nem lehet eltekinteni attól sem, hogy a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelmények nem ugyanazokat a garanciákat jelentik az egyes bírósági szakokban (pl. elsőfokú eljárás, rendes és rendkívüli jogorvoslati szak). Az Alkotmánybíróság ezért a tisztességes bírósági eljárásból fakadó követelményeket mindig az adott eljárásfajta és eljárási szak sajátosságaihoz igazodóan értékeli.
- [34] 2.2. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a tisztességes eljáráshoz való jog olyan abszolút jog, amellyel szemben nem létezik mérlegelhető más alapvető jog vagy alkotmányos cél, mert már maga is mérlegelés eredménye {14/2004. (V. 7.) AB határozat, ABH 2004, 241; 266; 3001/2020. (II. 4.) AB határozat, Indokolás [42]}. A tisztességes eljáráshoz való jog egyes részjogosítványainak az érvényesülését, valamint azok Alaptörvénnyel való összhangját ugyanakkor az Alkotmánybíróság az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdésében rögzített általános alapjogvédelmi teszt alkalmazásával vizsgálja {3031/2017. (III. 7.) AB határozat, Indokolás [61]}. Ez a megközelítés összhangban áll az Alkotmánybíróság következetes – régóta töretlen – gyakorlatával.
- [35] Emellett a főszabályként alkalmazandó alkotmányossági mérce mellett azonban a tisztességes bírósági eljárás egyes részjogosítványai esetében további kritériumok határozhatók meg, amelyek egyrészt ezt az általános mércezt az illető jog tartalmához igazítva konkretizálják, másrészt, amelyek konkrét esetekben sokkal inkább állandó és saját tartalmi ismérvekkel határozzák meg az adott alapjog lényeges tartalmát a viszonyítással dolgozó általános szabály helyett {lásd: 6/1998. (III. 11.) AB határozat, ABH 1998, 91, 98; 3003/2019. (I. 7.) AB határozat, Indokolás [29]}.
- [36] Ezekben az esetekben tehát a tisztességes eljárásból fakadó egyes követelmények (részjogosítványok) keretén belül alakítandó ki olyan ismérvszisztem, amely azok tartalmát adja. Ennek megfelelően az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott például, hogy saját dogmatikája van annak, mi számít „bíróságnak” {3116/2015. (VII. 2.) AB végzés, Indokolás [11]}, mikor „törvényes” {36/2013. (XII. 5.) AB határozat, Indokolás [32]}, „független” és „pártatlan” {21/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [58]} az eljáró testület.
- [37] 2.3. Az említett részjogosítványok köréből az indítványozó a pártatlan bírósághoz való jog megsértésére hivatkozott. Az Alkotmánybíróság ezért áttekintette az ezen részjogosítvánnyal kapcsolatos korábbi döntéseit.
- [38] A pártatlan bírósághoz való jog mint részjogosítvány alkotmányos tartalma kapcsán az Alkotmánybíróság következetesen hangsúlyozza annak szoros kapcsolatát a független bírósághoz való joggal {3/2013. (XI. 22.) AB határozat Indokolás [26]}. Ebben a megközelítésben, továbbá az Alaptörvény R) cikk (3) bekezdésére és az Alaptörvény Q) cikk (2) és (3) bekezdéseire is figyelemmel értelmezte a pártatlan bírósághoz való alapjogot az Abh1.-ben. A testület rámutatott: az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében rögzített „alkotmányos szabály többek között azt kívánja meg, hogy a büntetőügyekben emelt vádról olyan bíróság hozzon döntést, amely független és pártatlan. A törvény által felállított bíróság függetlensége és pártatlansága egy olyan általános jogelv, amely az emberi jogok védelme érdekében megköttöt valamennyi jelentősebb univerzális és regionális nemzetközi egyezménynek sajátja.” (Részletesen lásd: Abh1., Indokolás [25]) „Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a tisztességes bírói eljárásokhoz tartozó függetlenség és pártatlanság két különböző, önálló követelmény, amelyek ugyanakkor az egyes bírósági eljárásokban kizárólag egymásra tekintettel nyerhetnek értelmet [...]. [...] A bíróság pártatlan eljárása a függetlenség alkotmányos értékéhez szorosan kapcsolódik: kizárólag egy független bíróság képes az egyedi ügyekben pártatlanul eljárni. A függetlenség követelményéhez képest a pártatlanság az ügyben eljáró bíróval szemben egyfelől azt az elvárást fogalmazza meg, hogy a megítélendő ügy tekintetében ne rendelkezék előítéletekkel, másfelől pedig az ügyben szereplő egyik fél javára, avagy hátrányára se legyen elfogult [...]” (Abh1., Indokolás [26]) A független és pártatlan bírósághoz való jog nyújt „garanciát arra, hogy a felek egyéni jogairól egy valóban semleges fórum hoz döntést. Másfelől a független és pártatlan bíróság a jogállamok működésének egyik legfontosabb alapelve. A demokratikus jogállamokban ugyanis nélkülözhetetlen, hogy a bíróság döntései a kötelező erő, és a véglegesség igényével léphessenek fel. A bíróság pedig kizárólag akkor felelhet meg ezeknek a várakozásoknak, ha eljárásait függetlenül és pártatlanul, a tisztessé-

- séges eljárás alkotmányos követelményrendszerével összhangban folytatja [...]. Mindebből következnek, hogy a tisztességes eljárás követelményrendszerének szerves részét alkotó függetlenség és pártatlanság a demokratikus jogállamokban feltétlen érvényesülést kívánó alkotmányos igényként jelentkeznek.” (Abh1., Indokolás [28])
- [39] A két összekapcsolódó részjogosítvány közül a pártatlanság alkotmányos tartalmát az Alkotmánybíróság elsőként a 67/1995. (XII. 7.) AB határozatban vizsgálta, és a következő megállapítást tette: „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítéletmentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében. Ennek intézményes biztosítékát a bírák kizárására vonatkozó [büntető]eljárás szabályok biztosítják.” (ABH 1995, 346, 347)
- [40] A pártatlanság követelménye értelmében tehát el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró elfogulatlansága tekintetében [3242/2012. (IX. 28.) AB határozat, Indokolás [13]].
- [41] A korábbi alkotmánybírói gyakorlatot a 25/2013. (X. 4.) AB határozatban nemcsak megerősítette, hanem tovább is fejlesztette. Ezen értelmezés alapján: „a pártatlanság követelménye azt hivatott elősegíteni, hogy az ítélező bíró az ügyben résztvevő felekkel szembeni elfogultságtól vagy előítéletektől mentesen bírálja el az ügyet és hozza meg döntését. A pártatlanság követelménye egyfelől a bíró magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárásként jelentkezik. Másfelől azonban mércét állít a jogszabályi környezettel szemben is. E mérce szerint az eljárási szabályoknak törekedniük szükséges minden olyan helyzet elkerülésére, amely a bíró pártatlanságát illetően jogos kétségeket ébreszthet. Ebből fakad, hogy a konkrét ügyben a bírónak nemcsak tárgyilagosan szükséges ítéleznie, de a pártatlan ítékezés látszatának megőrzése is feladata.” (Indokolás [26])
- [42] Döntésében az Alkotmánybíróság kiemelte, hogy ezen megközelítése összhangban áll az EJEB esetjogában kimunkált követelményekkel. Az EJE 6. Cikk (1) bekezdése ugyanis mindenkinek jogot biztosít – egyebek mellett – arra, hogy ügyét a törvény által létrehozott független és pártatlan bíróság tárgyalja, és hozzon határozatot. Az Alkotmánybíróság megállapítása szerint az EJEB olvasatában azért jut kiemelten fontos szerephez a pártatlanság megőrzése, mert az elv érvényesülésének vagy érvényesíthetőségének hiánya az önkényes döntéshozatal veszélyét rejti magában, amely nincs összhangban az EJE 6. Cikk (1) bekezdésében foglalt tisztességes eljáráshoz fűződő jog követelményeivel [EJEB H kontra Belgium (8950/80), 1987. november 30., 53. bekezdés]. A határozat kiemelte, hogy az EJEB a pártatlanság két aspektusát ismeri el: a szubjektív, illetve az objektív értelemben vett pártatlanságot. A pártatlanság szubjektív oldala azt az igényt fogalmazza meg, hogy az adott ügyben a bíróság egyetlen tagja sem rendelkezhet előítéletekkel, és nem lehet elfogult. Ehhez képest a pártatlanság objektív oldala azt jelenti, hogy a bíró adott ügyben tanúsított magatartásán túlmutatóan felmerülhet-e jogos kétely a pártatlansága tekintetében. E jogos kétely pedig akkor releváns, ha objektív igazolást nyerhet [EJEB *Piersack kontra Belgium* (8692/79), 1982. október 1., 26. és 30. bekezdés; EJEB *De Cubber kontra Belgium* (9186/80), 1984. október 26., 24–26. bekezdés] [25/2013. (X. 4.) AB határozat, Indokolás [27]].
- [43] A pártatlanság szubjektív olvasatában a bíró adott ügyben tanúsított magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárásként jelentkezik, míg ezzel szemben az objektív teszt arra enged következtetést levonni, hogy a bíró, illetve az eljárási szabályozás elégséges garanciát nyújt-e minden olyan helyzet kiküszöbölésére, amely a pártatlanság tekintetében jogos kételyeket ébreszthet [EJEB *Piersack kontra Belgium* (8692/79), 1982. október 1., 30. bekezdés]. A szubjektív teszt során az EJEB a bírónak az adott ügyben tapasztalható személyes elfogultságát és előre kialakított meggyőződését vizsgálja [EJEB *Piersack kontra Belgium* (8692/79), 1982. október 1., 30. bekezdés; EJEB *Hauschlidt kontra Dánia* (10486/83), 1989. május 24., 46. bekezdés; EJEB *Castillo Algar kontra Spanyolország* (28194/95), 1998. október 28., 43. bekezdés; EJEB *Romenskiy kontra Oroszország* (22875/02), 2013. június 13., 26. bekezdés.] A pártatlanság objektív tesztjének alkalmazása a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek kizárásán keresztül garantálja a követelmény kellő érvényesülését [EJEB *Pullar kontra Egyesült Királyság* (22399/93), 1996. május 20., 32. bekezdés].
- [44] Az EJEB már egy korai döntésében megfogalmazta, hogy a bírói pártatlanság tekintetében még a külső látszat is jelentős szerephez jut. A pártatlanság látszatának elvesztése ugyanis a bíróságok működésébe és döntéseibe vetett közbizalom megrendülésének kockázatát hordozza [EJEB *Delcourt kontra Belgium* (2689/65), 1970. január 17., 31. bekezdés]. Ennek megfelelően azokban az ügyekben, amelyekben kétség támad a bíró pártatlansága tekintetében, az eljárás alá vont személy kételye fontos ugyan, de a döntő jelentőségű körülmény mégis az, hogy ez a kétely objektív szempontokkal igazolható-e, vagyis a bíró pártatlanságának látszata válik-e kétségessé [EJEB *Piersack kontra Belgium* (8692/79), 1982. október 1., 31. bekezdés; EJEB *De Cubber kontra Belgium* (9186/80), 26. bekezdés; EJEB *Marguš kontra Horvátország* (4455/10), 2012. november 13., 45. bekezdés].

- [45] Az EJEB azt is hangsúlyozta, hogy a pártatlanság szubjektív és objektív feltételrendszerei egymástól nem szigetelhetők el teljesen: ha ugyanis a bíró magatartása, vagy hozzáállása a pártatlanságát érintő kételyeket kelt a külső szemlélő szemében, akkor az a személyes meggyőződésére is nyilvánvalóan kihat {EJEB *Kyprianou kontra Cyprus* [GC] (73797/01), 2005. december 15., 119. bekezdés; EJEB *Buscemi kontra Olaszország* (29569/95), 1999. szeptember 16., 68. bekezdés}.
- [46] Az EJEB két olyan nagy esetcsoportot különített el, amelyekben a bírói eljárás pártatlanságát kétely övezi. Az első esetcsoport az EJEB olvasatában kizárólag funkcionális természetű, amelyben a bíró ügyben tanúsított magatartása nem feltétlenül kérdőjelezhető meg. Ide tartozik, ha ugyanazon személy többféle, különböző természetű funkciót lát el ugyanabban a bírói eljárásban, vagy alá-fölérendeltségi, illetve más intézményi kapcsolatban áll ugyanazon eljárásban részt vevő más személlyel. Ezek a helyzetek az eljáró bíróság pártatlansága tekintetében objektív igazolható kételyeket hordoznak magukban. A második esetcsoport kizárólag személyes természetű, amely a bíró adott ügyben tanúsított magatartásával összefüggésben tapasztalható {bővebben: EJEB *Kyprianou kontra Cyprus* [GC] (73797/01), 2005. december 15., 121. bekezdés}.
- [47] Az Alkotmánybíróság a 21/2014. (VII. 15.) AB határozatban a korábbi gyakorlatát megerősítve hangsúlyozta: „A pártatlan bírósághoz való alkotmányos alapjog az eljárás alá vont személy iránti előítélet mentesség és elfogulatlanság követelményét támasztja a bírósággal szemben. Ez egyrészt magával a bíróval, a bíró magatartásával, hozzáállásával szembeni elvárás, másrészt az eljárás szabályozásával kapcsolatos objektív követelmény: el kell kerülni minden olyan helyzetet, amely jogos kétséget kelt a bíró pártatlansága tekintetében.” (Indokolás [105])
- [48] A pártatlanság követelményének alkotmányos tartalmát az Alkotmánybíróság – az EJEB gyakorlatára is figyelemmel – a 3154/2017. (VI. 21.) AB határozatban is összefoglalta. Kiemelte, hogy különbséget kell tenni a pártatlanság szubjektív és objektív tesztje között. A követelményrendszer objektív oldalát tekintve kifejtette, hogy „[a]z Alkotmánybíróság állandó gyakorlata szerint a pártatlanság – többek között – akkor sérül, ha a jogszabályok az eljárás egyik alanya részére többletjogot biztosítanak, vagy összemoszák az eljárási pozíciókat, megsértve ezzel a bíróság előtti egyenlőséget” {összefoglaló jelleggel: 166/2011. (XII. 20.) AB határozat, ABH 2011, 545, 559–560, megerősítette: 3154/2017. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [35]}. „A bírói pártatlanság szubjektív tesztje pedig azt kívánja meg, hogy az adott ügyben eljáró bíró elfogulatlan legyen mind az eljárásban szereplő fél, vagy az eljárás alá vont személy, mind az ügy iránt.” {3154/2017. (VI. 21.) AB határozat, Indokolás [36]}
- [49] A pártatlanság követelményének tényleges érvényesülését – ahogyan arra határozataiban az Alkotmánybíróság is következetesen utal – elsődlegesen az eljárási törvényekben megfogalmazott kizárási szabályok garantálják. Ennek megfelelően a büntetőügyekben a Be. 14. §-a tartalmazza azokat az okokat, amelyek megállapítása esetén a bíró nem járhat el, vagy a további eljárásban nem vehet részt.
- [50] A jogirodalom a kizárási feltételeket abszolút és relatív okok csoportjaiba sorolja annak megfelelően, hogy a kizárást egy másik funkció ellátása, jogkör gyakorlása [Be. 14. § (1) bekezdés a)–d) pont, Be. 14. § (3) és (4) bekezdés], avagy olyan előítélet alapozza meg, amely gátolja az ügy elfogulatlan megítélését [Be. 14. § (1) bekezdés e) pontja]. Ezen szabályok köréből a Be. 14. § (3) bekezdésében foglalt rendelkezések hivatottak azt megelőzni, hogy egyazon ügyben a bíró többes bírói szerepkört betöltve önmaga felülbírálója legyen. „Az abszolút kizárási szabályok olyan kimerítő jelleggel felsorolt kizárási okok, amelyek fennállása önmagában, a tényleges elfogultság vizsgálata nélkül megalapozza a bíró kizárását [...]. Az abszolút kizárási okokhoz képest relatív kizárási oknak minősül minden olyan, előre meg nem határozható körülmény, amelyről alapos okkal feltehető, hogy az eljáró bírót, avagy a bírói tanács valamely tagját akadályozza a konkrét ügy elfogulatlan megítélésében.” (Abh1., Indokolás [29])
- [51] A hatályos büntetőeljárás törvény nem tartalmaz olyan kizárási szabályt, amelyet több vádlott ellen folyó eljárásokban, azokban az esetekben kellene alkalmazni, ha az egyik vádlott az előkészítő ülésen a bűnösségét beismerő nyilatkozatot tesz, amely nyilatkozatot a bíróság az előkészítő ülésen az ügy iratai alapján elfogadja, majd ezt követően ugyanazon bírói tanács folytatja a tárgyalást a bűnösségét el nem ismerő vádlott(ak) vonatkozásában.

V.

- [52] Az bírói kezdeményezés az alábbiak szerint nem megalapozott.
- [53] 1. Az indítványozó bíróság okfejtése szerint a Be. 503. § (2) bekezdése megteremti a lehetőséget az eljáró bírósági tanácsnak arra, hogy a bűnösséget be nem ismerő terhelt(ek) ellen a büntetőeljárást folytassa azt követően,

hogy azonos eljárásban a bűnösséget beismerő terhelt(ek) nyilatkozatát elfogadta. Az indítványozó szerint a Be. ezen rendelkezése ellentétes a pártatlan bírósághoz való jogból fakadó követelményekkel. Úgy véli ugyanis az indítványozó, hogy a bíróság azáltal, hogy a bűnösséget beismerő vádlott(ak) nyilatkozata kapcsán eljár és ítélezik, alkalmatlanná válik arra, hogy az eljárás folytatásakor, az egyéb vádlott(ak)at érintően előfeltevésektől és elfogultságtól mentesen, azaz pártatlanul ítélkezzék.

- [54] Egyéb büntetőjogi tárgyú döntéseihez hasonlóan az Alkotmánybíróság a jelen ügyben is hangsúlyozza, hogy „nincs jogosítványa a büntetőpolitika által megfogalmazott szükségletek, követelmények és célok helyességéről és indokairól, így különösen azok célszerűségéről és hatékonyságáról határozattal dönteni. Az Alkotmánybíróság csak a normában testet öltött politikai döntés alkotmányosságáról vagy alkotmányellenességéről határozhat. [...] Az Alkotmánybíróságnak tehát arra van jogosítványa, hogy a büntetőpolitika alkotmányos korlátait állapítsa meg, de ne a politika tartalmáról döntsön, ennek során pedig különös tekintettel legyen az alapjogok védelmének alkotmányos büntetőjogi garanciáira.” {1214/B/1990. AB határozat, ABH 1995, 571, 573, 574; lásd még: 23/2014. (VII. 15.) AB határozat, Indokolás [33]; 10/2018. (VII. 18.) AB határozat, Indokolás [42]}
- [55] A bűnösség beismeréséhez fűződő joghatások meghatározása, a bíróság eljárására a bűnösség beismerése esetén irányadó szabályok kidolgozása az állami büntetőpolitika körébe eső, a jogalkotó döntési kompetenciájába tartozó kérdés. Alkotmányjogilag az nem kérdőjelezhető meg, hogy ezen megoldások alkalmasak-e a kitűzött büntetőpolitikai célok elérésére. Vizsgálatában ezért az Alkotmánybíróság ez alkalommal sem a szabályozás helyességét, célszerűségét vagy hatékonyságát értékelte.
- [56] A bűnösség beismerése esetén irányadó szabályoknak is összhangban kell állniuk ugyanakkor az Alaptörvény rendelkezéseivel. Így alkotmányossági megítélés tárgya lehet, hogy a több vádlott ellen folyó eljárásokban sérti-e a be nem ismerő terhelt pártatlan bírósághoz való jogát az, ha büntetőjogi felelősségéről az a bíró dönt, aki – akár egymással szoros összefüggésben lévő bűncselekmény esetén – a beismerő terhelt nyilatkozatát elfogadta, és arra figyelemmel ítéletet hozott.
- [57] Minderre figyelemmel az Alkotmánybíróság az indítványozó alkotmányos aggályainak érdemi vizsgálata keretében értékelte a pártatlan bírósághoz való jog és a Be. 503. § (2) bekezdése közötti alkotmányjogi összefüggést.
- [58] Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy jelen normakontroll eljárásban a pártatlanság fent kifejtett objektív és szubjektív tesztjei közül az előbbi, objektív kritériumokat vizsgálja. Azt értékelheti, hogy az indítványban sérelmezett jogszabályi rendelkezés olyan helyzetet teremt-e, amely jogos kétséget ébreszt az eljáró bíró pártatlanságával szemben, másként megközelítve: a Be. 503. § (2) bekezdése kellő védelmet jelent a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek ellen.
- [59] Az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy az alaptörvény-ellenesség vizsgálata során jelen ügyben is az Alaptörvény 28. cikkében foglalt, a bíróságok jogalkalmazó tevékenységét meghatározó követelményre figyelemmel járt el. Ezen követelmény értelmében a bíróságok a jogalkalmazás során a jogszabályok szövegét elsősorban azok céljával és az Alaptörvénnyel összhangban értelmezik, a jogszabályok céljának megállapítása során elsősorban a jogszabály preambulumbát, illetve a jogszabály megalkotására vagy módosítására irányuló javaslat indokolását kell figyelembe venni.
- [60] 2. Az indítványozó kifogása értelmében a bíró többes szerepet vállal az eljárásban azzal, ha a bűnösséget beismerő vádlott nyilatkozatát elfogadja, és arra figyelemmel ítélezik, majd az egyéb vádlott(ak) vonatkozásában az eljárást az általános szabályok szerint folytatja. Az Alkotmánybíróság a bíró többes szerepvállalását a büntetőeljárásban már több határozatában vonta érdemi vizsgálat alá, amelyek eredményeként körvonalazódó gyakorlat az alábbiak szerint foglalható össze.
- [61] Az Alkotmánybíróság az Abh1.-ben a pártatlanság és a bíró tárgyalás előtti büntetőeljárási szerepvállalása közötti alkotmányjogi összefüggést értékelte. Annak eredményeként az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből fakadó alkotmányos követelményt fogalmazott meg, amelynek értelmében a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: régi Be.) 21. § (3) bekezdés a) pontja szerinti kizárási szabály a Be. 207. § (6) bekezdése szerint eljáró bíró [értsd: a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást lefolytató törvényszéki egyesbíró] esetében is irányadó.
- [62] Az indokolásban a régi Be. egyéb rendelkezéseit is megvizsgálva az Alkotmánybíróság megállapította, hogy semmi nem zárja ki annak elvi lehetőségét, hogy a bírósági tárgyaláson végül nem használnak fel bizonyítékként olyan, a bűnügyi nyomozás során beszerzett adatokat, amelyeket azonban a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást lefolytató törvényszéki egyesbíró megismerhetett. „Az Alkotmánybíróság értékelése szerint a tárgyalás során bizonyítékként fel nem használt

többletadatok előzetes ismerete is alkalmas lehet arra, hogy az ítélező bíró elfogulatlanságát, vagyis a bűnügy elfogultságtól mentes megítélését veszélynek tegye ki” (Indokolás [52]). Mindebből pedig az Alkotmánybíróság azt a következtetést vonta le, hogy „a vádemelés előtt a gyanú megalapozottságát illetően a bizonyítékokról való előzetes állásfoglalás csakúgy, mint a büntetőügyre vonatkozó olyan adatok megismerése, amelyeket a tárgyalás során nem használnak fel bizonyítékként, mind olyan körülményeknek tekinthetőek, amelyek alapján a nyomozási bíró jogkörében korábban eljáró ítélező bíróság tagjainak pártatlanságát kétely övezheti.” (Indokolás [53]) Ezért a terhelt pártatlan bírói eljáráshoz fűződő joga azt az igényt fogalmazza meg, hogy a vádirat benyújtása előtt az előzetes letartóztatás egy éven túli meghosszabbítására irányuló eljárást lefolytató törvényszéki egyesbíró az ítékezésben már ne vehessen részt (Indokolás [54]).

- [63] Az Alkotmánybíróság az Abh2.-ben ugyancsak az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdéséből eredő és a régi Be. 21. § (3) bekezdés a) pontjának alkalmazásakor irányadó alkotmányos követelményt fogalmazott meg, amelynek értelmében a büntetőügy további elintézésében nem vehet részt olyan bíró, aki az eljárás bármely korábbi szakaszában, így akár a nyomozás során bíróként járt el. A határozat indokolásában az Alkotmánybíróság az Abh1. főbb megállapításainak a felhívását követően kifejtette, hogy azok a konkrét esetben, az előzetes letartóztatás meghosszabbítása tárgyában lefolytatott másodfokú eljárás kapcsán is irányadók.
- [64] Az Abh1.-ben és Abh2.-ben tett megállapításokhoz képest további vizsgálatot folytatott le az Alkotmánybíróság a 3165/2019. (VII. 10.) AB határozatban (a továbbiakban: Abh3.) arra vonatkozóan, hogy a pártatlanság követelményéből milyen alkotmányos kötelezettségek erednek a vádirat benyújtása után az előzetes letartóztatás kérdésében és az ügy érdemében döntést hozó bírókat érintően. A vádemelés lehetséges hatásait értékelve a testület a következő eredményre jutott. „Mivel tehát a büntetőeljárás vádemelés utáni szakaszában nem merülnek fel aggályok sem a bizonyítékok megismerhetősége, sem a megalapozott gyanú megállapítása körében, az Alkotmánybíróság megállapította, hogy nem sérül a pártatlan bíróhoz való jog akkor, ha az előzetes letartóztatás kérdésében a vádemelést követően döntést hozó bíró az ügy érdemében is eljár.” (Indokolás [55])
- [65] A felhívott alkotmánybírói határozatok a testület azon álláspontját tükrözik, amely szerint sérül a pártatlanság követelménye, ha a bíró a vádemelést megelőzően is szerepet kap az eljárásban. Nem vezet ugyanakkor a pártatlan bírósághoz való jog megsértéséhez, ha a bíró a büntetőeljárásban a vádemelést követően adott eljárási szakaszon belül – így az elsőfokú, a másodfokú vagy a harmadfokú eljárásban, vagy valamely rendkívüli jogorvoslati eljárási szakaszban – tölt be több funkciót: az előzetes letartóztatás kérdésében és az ügy érdemében is állást foglal.
- [66] 3. Ezen gyakorlatára is figyelemmel az Alkotmánybíróság jelen ügyben a pártatlanság objektív tesztjének alkalmazásával elsőként azt vizsgálta meg, hogy a bíró több különböző természetű funkciót lát-e el ugyanabban a büntetőeljárásban olyan esetekben, amikor az előkészítő ülésen a vádlott(ak) beismerő nyilatkozatát elfogadja, és ezen vádlott(ak) vonatkozásában ítéletet hoz, majd az eljárást folytatja, és az egyéb vádlott(ak)at érintő ítélethozatallal zárja. Másodsorban vizsgálta az Alkotmánybíróság, hogy a Be. 503. § (2) bekezdésében foglalt szabályozás kellő védelmet jelent-e a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek ellen.
- [67] Az előkészítő ülés megítélése szempontjából is releváns körülmény, amint arra az Alkotmánybíróság az Abh3.-ban rámutatott, hogy a vádemeléssel az ügy urává az ítélező bíró válik, aki egyúttal kötve van a vádhoz: az abban foglaltakon túl nem terjeszkedhet, de a vádat ki kell mérítenie. A vád alapjául szolgáló bizonyítékok az ítélező bíróság számára kivétel nélkül hozzáférhetők (Abh3., Indokolás [53]). Más döntésében az Alkotmánybíróság kiemelte: a vádemelést követően a bűnügyben eljáró perbíróságnak a vádban leírt cselekményről szükséges döntést hozni: a vádemelés egyidejűleg a döntés kötelezettségének terhét rója a bíróságra [33/2013. (XI. 22.) AB határozat, Indokolás [15]].
- [68] Az ügy urává előlépett bíró feladata az önálló és más eljárási funkcióktól elkülönült ítélezés. Ezt a feladatát a bíró a vádemeléstől kezdődően az elsőfokú határozat meghozataláig köteles a Be. előírásainak megfelelően teljesíteni. A büntetőeljárás ezen ún. bírósági szakasza magában foglalja az előkészítő ülést is, az előkészítő ülés a büntetőeljárás bírósági szakaszának szerves része. A Be. normaszöveg-javaslatához fűződő jogalkotói indokolás a 499. § kapcsán maga is kiemeli, hogy a korábban marginális szerepet betöltő előkészítő ülés funkcióját a jogalkotó átértelmezte, és az előkészítő ülés megtartását a jogalkalmazók számára kötelezővé tette. Ezáltal az előkészítő ülés a büntetőeljárás bírósági szakaszának elhagyhatatlan, szükségszerű részévé vált. Ennél fogva az előkészítő ülés lefolytatása az ügyben a hatásköri és illetékességi szabályok alapján eljáró bíróság kötelessége. Ugyanezen bíróságnak feladata az is, hogy az eljárást valamennyi terheltet érintően lefolytassa attól függetlenül, hogy az ítélethozatalra már az előkészítő ülésen vagy utóbb, a tárgyaláson kerül sor.

- [69] Ezért az Alkotmánybíróság szerint nem helytálló az indítványozó azon megközelítése, hogy az előkészítő ülés a büntetőeljárás olyan önálló „része”, amely a bírósági eljárás egyéb részétől elkülönül, még arra figyelemmel sem, hogy annak valóban meghatározható kezdete és vége van, illetve sajátos szabályok alapján folyik.
- [70] Mindebből az is következik, hogy feladatai ellátása során az – önállóan vagy bíróság tagjaként – eljáró bíró az adott eljárásban nem tölt be több eljárásbeli pozíciót pusztán amiatt, ha az előkészítő ülésen egy vagy több vádlott, majd a tárgyalás eredményeként a további vádlott(ak) büntetőjogi felelősségéről ítélik. Abban az esetben tehát, ha a bűnösséget beismerő terhelt nyilatkozatát az előkészítő ülésen elfogadja és ítéletet hoz, majd az egyéb terhelt(ek) vonatkozásában az eljárást az általános szabályok szerint folytatja, a bíró nem jár el többes szerepben, hanem az Alaptörvény 25. cikkében rá rótt feladatot az Alaptörvény 28. cikke és a Be. előírásainak megfelelően teljesíti.
- [71] Ilyen többes bírói szerepvállalás hiányában pedig a vizsgált eljárásbeli szakaszban és kontextusban nincs olyan, a pártatlanságot megkérdőjelező helyzet, amelynek kizárása vagy kivédése a követelmény kellő érvényesülése érdekében a Be. 503. § (2) bekezdésében foglalt szabályozásban szükséges volna.
- [72] Az Alkotmánybíróság szerint a vizsgált esetben nem áll fenn olyan funkcionális természetű aggály, amely az eljáró bíró pártatlansága tekintetében objektíve igazolható kételyeket támasztana. Ezért bizonyosan nem sérül a pártatlan bírósághoz való jog önmagában amiatt, hogy a Be. 503. § (2) bekezdése alapján az előkészítő ülés lefolytatására, ott a terhelt beismerő nyilatkozatának az elfogadására, majd őt érintően az ítélet meghozatalára ugyanaz a bíróság jogosult, mint aki a bírósági eljárást tovább folytatja. Rámutat az Alkotmánybíróság, hogy az előkészítő ülés elsődleges funkciója – a jogalkotó szándéka szerint – éppen az, hogy a tárgyalás érdemi és koncentrált előkészítésére az ítélező bíróságnak lehetősége legyen. Ezen jogalkotói szándékkal állna ellentétben, ha az előkészítő ülést folytató bíró a tárgyalás tartására nem kapna lehetőséget.
- [73] 4. Az indítványozó jelen ügyben a pártatlanság megsértését egy további megközelítésben is állította. Az Alkotmánybíróság szerint az indítványozó ezen további aggályai abból fakadnak, hogy a többvádlottas ügyekben egy vagy több, bűnösségét beismerő terhelt büntetőjogi felelősségéről időben korábban, az előkészítő ülésen hoz döntést a bíróság, míg a további terhelt(ek) cselekményéről utóbb, az elsőfokú eljárás befejezésekor ítélik. Az indítványozó tehát a bíróság eljárását ebben a megközelítésben nem a többes szerepvállalás okán, hanem azon az alapon kifogásolta, hogy a többterheltes eljárásokban a bíróságnak lehetősége van arra, hogy az egyes terheltek büntetőjogi felelősségéről időben elkülönülően döntést hozzon. A korábban meghozott döntések pedig álláspontja szerint alkalmasak lehetnek arra, hogy az eljáró bírót a későbbi döntés(ek) meghozatalában befolyásolják.
- [74] Az indítványozó ezen kifogása a pártatlanság objektív tesztjének az alkalmazását abban a megközelítésben tette szükségessé, hogy a bírónak az előkészítő ülésen a bűnösségét beismerő terheltet érintően kialakított álláspontja, meggyőződése az eljárás folytatását és az ítélezést az egyéb terhelt(ek)et érintően befolyásolhatja-e.
- [75] Az Alkotmánybíróság ezért a továbbiakban, a pártatlan bírósághoz való jog és a Be. 503. § (2) bekezdése közötti alkotmányjogi összefüggés alapján megvizsgálta: képes-e pártatlanul eljárni a bíróság a bűnösséget be nem ismerő terhelt ügyében, ha a bűnösséget beismerő terhelt nyilatkozatát az eljárás korábbi szakaszában, az előkészítő ülésen már elfogadta, és az alapján a beismerő terhelt büntetőjogi felelősségét megállapította, amennyiben a vádlottak cselekvése szorosan összefügg és az elkövetési magatartás egymást kiegészíti.
- [76] Utal rá az Alkotmánybíróság, hogy a pártatlan bírósághoz való jogból fakadó objektív követelmények érvényesülését ilyen kontextusban még nem értékelte. Épp ezért a testület szükségesnek tartotta, hogy összefoglalja a több vádlott ellen folyó büntetőeljárásoknak az előkészítő üléshez kapcsolódó és a pártatlan bírósághoz való jog objektív tesztjének érvényesülése szempontjából releváns sajátosságait.
- [77] 4.1. A Be. 499. §-a értelmében az előkészítő ülés „a vádemelés után a tárgyalás előkészítése érdekében tartott nyilvános ülés, amelyen a vádlott és a védő a tárgyalást megelőzően kifejtetheti a váddal kapcsolatos álláspontját és közreműködhet a büntetőeljárás további menetének alakításában”. A Be. normaszöveg-javaslatához fűződő jogalkotói indokolás szerint az előkészítő ülés a vád tárgyát képező bűncselekményt beismerő és azt be nem ismerő vádlott számára egyaránt biztosítja a közreműködés lehetőségét a büntetőeljárás további menetének alakításában. A vád tárgyát képező bűncselekményt beismerő vádlott egyúttal lemondhat a tárgyaláshoz való jogáról, ezzel megteremtheti annak lehetőségét, hogy a beismerését elfogadó bíróság már az előkészítő ülésen ítéletet hozzon (Részletes indokolás a 499. §-hoz).

- [78] A Be. jelen ügyben kifogásolt 503. § (2) bekezdése ad felhatalmazást a bíróságnak arra, hogy ha az eljárás több vádlott ellen folyik és az elkülönítés egyéb feltételei fennállnak, az ítélet kihirdetése érdekében az előtte folyamatban lévő ügyeket a bűnösségét beismerő vádlott tekintetében elkülönítheti. Az ügyek elkülönítése ugyanakkor az eljáró bíróság számára csupán lehetőség, nem kötelezettség.
- [79] A jogalkotó a büntetőeljárásról szóló törvény és más kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2020. évi XLIII. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) 2021. január 1-jei hatállyal a Be. számos rendelkezését, köztük a LXXVI. fejezetben az Előkészítő ülés szabályait is több ponton módosította. A Módtv. végső előterjesztői indokolása kiemeli: az előkészítő ülésen a bűncselekmény elkövetését beismerő vádlottat érintően a bíróság elsődleges feladata, hogy megalapozottan döntsön a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásáról vagy annak megtagadásáról. A bíróság előkészítő ülésen folytatott vizsgálatával összefüggésben az indokolás rámutat: „A Javaslat azt kívánja egyértelműen meghatározni, hogy az előkészítő ülésen – annak speciális céljára figyelemmel – a büntetőjogi felelősséget nem érintő, korlátozott terjedelmű bizonyítás folyik, melynek során a vádlottat olyan körben kell kihallgatni, hogy a bíróság megalapozottan tudjon dönteni a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásáról, vagy a beismerő nyilatkozat elfogadásának megtagadásáról. A Javaslat az egységes joggyakorlat kialakítása érdekében egyértelművé kívánja tenni, hogy a vádlotthoz intézett kérdések a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott törvényes feltételeinek vizsgálatára irányulhatnak. [...] Az előkészítő ülés ugyanakkor nem szolgálhat az egymásnak feszülő bizonyítékok ütköztetésére, amelyre már kizárólag a tárgyalás során felvehető teljes körű bizonyítás keretei között kerülhet sor. Ennek megfelelően a vádirati tényállás lényegével, a bűnösség kérdésével összefüggő, azonban fel nem tárható, elfogadható magyarázattal fel nem oldható ellentmondások a beismerés el nem fogadását kell, hogy eredményezzék.” (Részletes indokolás a 205., 206. és 209. §-hoz)
- [80] 4.2. Az Alkotmánybíróság ismételten kiemeli: a pártatlanság objektív olvasatban a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek kizárását jelenti. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint a pártatlanság objektív követelménye akkor sérül, ha a vizsgált jogszabályi rendelkezés az eljárás egyik alanya részére többletjogot biztosít, özszemos eljárási pozíciókat vagy egyéb okból nem jelent kellő védelmet a pártatlanságot megkérdőjelező helyzetek ellen. Ezzel összefüggésben kívánják garantálni a Be. kizárási szabályai, hogy a bíró adott eljárásban egyrésztől ne rendelkezzen előzetes ismeretekkel, előzetesen kialakított állásponttal, másrésztől ne legyen önmaga felülbírálója. Annak megítélésében, hogy ezen követelményekkel a Be. kifogásolt 503. § (2) bekezdésében foglalt, az ügyek elkülönítésére irányadó szabály összhangban áll-e, az Alkotmánybíróság az alábbiaknak tulajdonított különös jelentőséget.
- [81] A terhelt előkészítő ülésen tett beismerő nyilatkozatát és annak bíróság általi elfogadását meghatározó jogszabályi rendelkezések egyik legfőbb sajátossága, hogy az előkészítő ülésen – annak speciális céljára figyelemmel – a bűnösség beismerése körében a büntetőjogi felelősséget nem érintő, korlátozott terjedelmű bizonyításra van lehetőség. A bizonyítás célja az eljárás ezen szakaszában mindössze az, hogy a bíróság a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásáról vagy a beismerő nyilatkozat elfogadásának megtagadásáról megalapozott döntést tudjon hozni. Ennek során a bíróság elsősorban a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a Be. 504. § (2) bekezdésében meghatározott feltételeit vizsgálja. A bíróságnak ugyan meg kell kísérelnie, hogy feltárja a vádlott beismerése és saját korábbi vallomása vagy akár az ügyiratok közötti ellentmondást is, azonban az előkészítő ülés nem szolgálhat az ellentétes bizonyítékok ütköztetésére. Az előkészítő ülésen a bíróság mindössze a beismerés törvényi feltételeinek a meglétét ellenőrzi. Amennyiben a bíróságnak a vádlott beismerésének hitelességével kapcsolatban kételye támad, azt kell megállapítania, hogy a beismerés elfogadásának a feltételei hiányoznak.
- [82] A bizonyítékok értékelésének általános szabályát a Be. 167. § (4) bekezdése rögzíti. Ezen szabály értelmében a bíróság, az ügyészség és a nyomozó hatóság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg. Ilyen, a Be. 167. § (4) bekezdése szerinti bizonyítékértékelési tevékenység ugyanakkor az előkészítő ülés keretében nem folytatható. Arra kizárólag a tárgyaláson folytatandó bizonyítás keretei között kerülhet sor.
- [83] Hangsúlyozza továbbá az Alkotmánybíróság, hogy a büntetőjogi felelősséget a bíróságnak minden esetben adott terhelt vonatkozásában, önállóan kell vizsgálnia. Ezen önálló vizsgálat eredményeként a büntetőjogi felelősség megállapítása is a terhelt személyéhez kötődik. Így, ha az eljárás több terhelt ellen folyik, az egyik terhelt büntetőjogi felelősségének – akár a terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatán alapuló – megállapítása nem

mentesíti a bíróságot az egyéb terhelt(ek) büntetőjogi felelősségét érintő teljes körű bizonyítás és mérlegelés kötelezettsége, a büntetőjogi felelősség személyhez kötődő elbírálása alól.

- [84] Az Alkotmánybíróság a fentiek alapján rámutat, hogy az előkészítő ülésen nem a bíróság által lefolytatott teljes körű bizonyítás vezet a beismerő terhelt büntetőjogi felelősségének a megállapításához. A bíróság a beismerő nyilatkozat elfogadásával mindössze arról foglal állást, hogy bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadásának a feltételei fennállnak. Abban az esetben pedig, ha a beismerő nyilatkozat hitelességéhez nem fér kétség, a bíróság a vádlott bűnösségét ezen beismerésre, a bűnösséget beismerő nyilatkozat elfogadására és az eljárás ügyirataira alapítja.
- [85] Mindebből az Alkotmánybíróság szerint az következik, hogy az előkészítő ülésen – a Be. 167. § (4) bekezdése szerinti bizonyítékértékelési tevékenység hiányában – nem folytatható olyan bizonyítás, amelynek eredményeként a beismerő terhelt bűnösségével összefüggésben a bíróságnak, az eljáró bíróság bármely tagjának saját meggyőződése alakulhatna ki. Ilyen előzetes bírói álláspont hiányában pedig nem áll fenn olyan objektív körülmény, amely a bíróság döntéshozatalát az egyéb terhelteket érintően szükségszerűen meghatározná, és amely miatt a bíró pártatlansága megkérdőjelezhetővé válna. Az Alkotmánybíróság szerint ilyen előzetes álláspont hiányában nem sérül a pártatlanság látszata, és a bíróság pártatlansága a bűnösséget be nem ismerő terhelt büntetőjogi felelősségének a vizsgálatában még akkor sem kérdőjelezhető meg, ha a vádlottak cselekvősége szorosan összefügg, és az elkövetési magatartás egymást kiegészíti.
- [86] Nem sérül ezért az Alkotmánybíróság szerint a pártatlan bírósághoz való jog pusztán amiatt, mert utóbb, a tárgyalás eredményeként a vádlott(ak) ügyében olyan bíró ítélkezik, aki korábban, az előkészítő ülésen a bűnösséget beismerő vádlott(ak) nyilatkozatát elfogadta, és a büntetőjogi felelősség(ük)ről ítélettel határozott. Az Alkotmánybíróság figyelemmel volt arra is, hogy a hatályos büntetőeljárás törvény a rendes és a rendkívüli jogorvoslatok szabályozása körében megfelelő garanciális rendelkezéseket tartalmaz annak biztosítására, hogy a bíróság önállóan bírálja el a bűnösséget be nem ismerő terhelt büntetőjogi felelősségét akkor is, ha ugyanazon eljárásban másik terhelt bűnösséget beismerő nyilatkozatot tett, és azt a bíróság elfogadta. Lehetőséget teremt ugyanis a bűnösséget beismerő vádlott büntetőjogi felelősségét megállapító ítélet utólagos, az egyéb vádlott(ak) vonatkozásában lefolytatott bizonyítás alapján szükségessé váló korrekciójára.
- [87] Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy ha a bűnösségét be nem ismerő terhelt ennek ellenére úgy véli, hogy az eljáró bírótól az ügy elfogulatlan megítélése egyéb okból nem várható, a Be. 14. § (1) bekezdés e) pontjára hivatkozással az ügyben eljáró bíróval szemben kizárási okot jelenthet be. A kizárási szabály alkalmazásával a konkrét büntetőeljárásban, végső esetben pedig alkotmányjogi panasz előterjesztésével az Alkotmánybíróság előtt is lehetőség nyílik a pártatlanság szubjektív tesztjének az alkalmazására, amely által a bíró adott ügyben tanúsított magatartásával és hozzáállásával szembeni elvárások teljesítése is vizsgálható. Ilyen módon pedig a bíróság pártatlan eljárása és a terhelt pártatlan bírósághoz való jogának az érvényesülése mind objektív, mind szubjektív megközelítésben maradéktalanul garantálható.
- [88] 5. A fentiekre tekintettel az Alkotmánybíróság a Be. 503. § (2) bekezdése alaptörvény-ellenességének a megállapítása és megsemmisítése iránt, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdésében foglalt pártatlanság sérelme miatt előterjesztett indítványt a rendelkező részben foglaltak szerint elutasította.
- [89] Az indítvány egyéb, a Be. 504. § (1)–(6) bekezdései és 505. § (4) bekezdése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló, valamint az Alaptörvény B) cikk (1) bekezdése és XXVIII. cikk (2)–(3) bekezdései megsértésére alapított elemeit az Alkotmánybíróság – az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjára figyelemmel – az Abtv. 64. § d) pont alapján visszautasította.

VI.

- [90] Az Alkotmánybíróság e határozatának a Magyar Közlönyben történő közzétételét az Abtv. 44. § (1) bekezdés második mondata alapján rendelte el.

Budapest, 2021. július 6.

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Czine Ágnes
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Horváth Attila
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Juhász Miklós
alkotmánybíró helyett

Dr. Juhász Imre s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Sulyok Tamás
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: III/219/2021.
Közzétéve a Magyar Közlöny 2021. évi 152. számában.

